

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 31 lipca 2009 r.

**Pan
Wojciech Grzelak
Dyrektor
Wojewódzkiego Szpitala Zespólnego
im. Ludwika Perzyny
w Kaliszu**

LPO-410-17-03/2009
P/09/147

Na podstawie *art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.)*, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu skontrolowała Wojewódzki Szpital Zespolony im. Ludwika Perzyny w Kaliszu („Szpital”) w zakresie realizacji zadań związanych z utrzymaniem w należytym stanie technicznym użytkowanych przez Szpital obiektów, w latach 2006 - 2008. W związku z tą kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym w dniu 13 lipca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli – na podstawie *art. 60 ustawy o NIK* – przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia niedostateczną realizację zadań związanych z utrzymaniem obiektów użytkowanych przez Szpital. Na ocenę taką złożyły się głównie nieprawidłowości dotyczące: kontroli okresowych obiektów i realizacji robót niezbędnych do wykonania w wyniku tych kontroli, prowadzenia ksiąg obiektów budowlanych, gromadzenia dokumentacji tych obiektów, zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektów będących we władaniu Szpitala oraz realizacji zaleceń pokontrolnych organów Państwowej Straży Pożarnej i Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

1. NIK negatywnie ocenia to, że w roku w 2007 r. Szpital nie przeprowadził rocznej kontroli okresowej użytkowanych obiektów, wymaganej na mocy postanowień *art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, ze zm. – „Prawo budowlane”)*. NIK zwraca uwagę na to, że nieprzeprowadzanie ww. kontroli,

wyczerpuje znamiona wykroczenia określonego w *art. 93 pkt 8 Prawa budowlanego*. NIK negatywnie ocenia także to, że do czasu zakończenia kontroli NIK nie usunięto usterek w 18 obiektach szpitalnych, stwierdzonych podczas kontroli okresowych dokonanych w latach 2006 i 2008, a m.in.: nie wymieniono zużytego pokrycia papowego na dachach budynków głównego, techniczno-gospodarczego i magazynu materiałów niebezpiecznych przy ul. Poznańskiej 79 oraz budynków apteki, administracyjnego, pawilonu zakaźnego, pawilonu z oddziałem psychiatrycznym i chlorowni przy ul. Toruńskiej 7. Nie usunięcie ww. usterek potwierdziła kontrola przeprowadzona na zlecenie NIK (w trybie *art. 12 pkt 3 ustawy o NIK*) przez inspektorów Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego dla Miasta Kalisza („PINB”).

2. Okresowe przeglądy i konserwacje 25 eksploatowanych dźwigów, wykonywane były przez uprawnione osoby, ale NIK negatywnie ocenia to, że: nie założono odrębnych dzienników konserwacji dla 8 dźwigów (2 osobowych i 6 towarowych) – co było niezgodne z postanowieniami *§ 11 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 października 2003 r. w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie eksploatacji niektórych urządzeń transportu bliskiego (Dz. U. Nr 193, poz. 1890)*; czynności konserwacyjne ww. urządzeń dźwigowych odnotowywano w nierzetelnie prowadzonych zeszytach (stwierdzono w nich braki danych co do: podmiotu eksploatującego te dźwigi; zakresu przeprowadzonej konserwacji; stanu technicznego mechanizmów napędowych i układu hamulcowego oraz cięgien nośnych i ich zamocowań; sprawności elementów bezpieczeństwa i ograniczników ruchowych; działania urządzeń sterujących, sygnalizacyjnych i oświetleniowych oraz co do instalacji ochrony przeciwporażeniowej, których kartki nie były ponumerowane i zabezpieczone przed usunięciem). Nadzór nad eksploatacją i dokumentowaniem konserwacji 4 dźwigów towarowo-osobowych w budynku techniczno-gospodarczym, w całym badanym okresie nie był rzetelny. Badania okresowe tych dźwigów przeprowadzone przez Urząd Dozoru Technicznego („UDT”) (2 badania w dniu 2 czerwca 2006 r. oraz 2 badania w dniu 2 kwietnia 2008 r.) wykazały bowiem, że stan techniczny tych urządzeń nie spełniał wymogów określonych w *rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy (Dz. U. Nr 191, poz. 1596)*, a konserwatorzy tych urządzeń dokonywali w dziennikach konserwacji zapisów o treści niezgodnej ze stanem faktycznym, np: w przeddzień kontroli UDT dokonali zapisów o treści: „dokonano szczegółowego przeglądu konstrukcji nośnej, prowadnic, przeciwwagi oraz instalacji ppoż. Uwag nie stwierdzono. Dźwig sprawny”, a

przeprowadzone następnego dnia badania okresowe UDT wykazały usterki, w każdym z tych dźwigów, np.: niesprawne zamki bezpieczeństwa DR2; brak osłony przeciwwagi; brak drzwi kabinowych lub innych zabezpieczeń; niezamykane klapy w dachu kabiny; brak osłon elementów ruchomych; brak przycisków STOP; nie osłonięte kołnierzami wystające przyciski sterownicze stwarzające możliwość przypadkowego ich wciśnięcia oraz „zadziałania” urządzenia.

3. Kontrola NIK wykazała brak książek obiektu budowlanego dla 5 spośród 31 budynków Szpitala. W 1 książce obiektu, pn.: „Zespół zaplecza magazynowo-technicznego”, rejestrowano dane dotyczące łącznie 6 budynków. Było to niezgodne z postanowieniami *art. 64 ust. 1 Prawa budowlanego*. NIK zwraca uwagę, że niezaprowadzenie książki obiektu budowlanego wyczerpuje znamiona wykroczenia określonego w *art. 93 pkt 9 Prawa budowlanego*. NIK negatywnie ocenia także to, że żadna z 29 książek obiektów budowlanych poddanych badaniu (w tym 22 budynków i 7 budowli) nie była prowadzona rzetelnie, tj. w sposób określony przepisami *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego (Dz.U. Nr 120, poz. 1134)*. Badanie tych książek wykazało, m.in. braki danych co do dokumentacji, która powinna być załączona do nich, co do zakresu robót niezbędnego do wykonania w wyniku kontroli okresowych i co do wykonania tych robót.

4. NIK negatywnie ocenia stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego budynków Szpitala. Kontrola przeprowadzona na zlecenie NIK przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Kaliszu („Straż Pożarna”) wykazała bowiem, że w 7 budynkach (2 przy ul. Poznańskiej 79 i 5 przy ul. Toruńskiej 7) nie zapewniono właściwego stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego. Stwierdzono m.in., że: długości dróg ewakuacyjnych były znacznie przekroczone w odniesieniu do wymaganych; przedsionki pożarowe prowadzące do klatek schodowych nie posiadały zamknięć o wymaganej klasie odporności ogniowej; system służący do sygnalizacji ewentualnego pożaru nie współpracował z rozsuwanymi drzwiami wejścia głównego; brakowało wyposażenia hydrantów; klatki schodowe przeznaczone do celów ewakuacji nie posiadały wymaganej szerokości użytecznej biegów schodów i spocznika oraz że poziome drogi ewakuacyjne nie zostały zabezpieczone przed zadymieniem. NIK zwraca uwagę, że brak urządzeń oddymiających lub zapobiegających zadymieniu, w zakresie warunków technicznych ewakuacji w obiektach szpitala, według postanowień *§ 12 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 80, poz. 563 –„, rozporządzenie z dnia 21 kwietnia 2006 r.)*), stanowi

podstawę do uznania użytkowanego budynku istniejącego, za zagrażający życiu - o czym w toku kontroli, kontroler NIK poinformował Pana Dyrektora (w trybie *art. 51 ust. 1 ustawy o NIK*), w celu podjęcia niezbędnych działań.

W wyniku ww. kontroli, Komendant Straży Pożarnej wydał 9 decyzji, nakazujących Szpitalowi wykonanie 57 zaleceń wynikających z postanowień *ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229 ze zm.)* oraz 5 upomnień wzywających Dyrektora Szpitala do wykonania zaleceń określonych we wcześniejszych decyzjach (m.in. przez 1,5 roku nie przedstawiono aktualnej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego i nie zainstalowano w miejscu wskazanym hydrantu wewnętrznego, do czego zobowiązywały decyzje Straży Pożarnej: nr 486/2007 i nr 471/2007 - obydwie z dnia 31 grudnia 2007 r.). NIK negatywnie ocenia to, że Szpital nie aktualizował (co najmniej raz na 2 lata) instrukcji bezpieczeństwa pożarowego opracowanych dla zarządzanych obiektów, co było niezgodne z postanowieniami *§ 6 ust. 3 rozporządzenia z dnia 21 kwietnia 2006 r.*

5. NIK krytycznie ocenia to, że nie wszystkie decyzje Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kaliszu („PPIS”) wydane w wyniku kontroli przeprowadzonych w latach 2006-2008 były realizowane przez *Szpital* w wyznaczonych terminach. W latach 2006-2008 PPIS, przeprowadził w Szpitalu 35 kontroli (odpowiednio: 6, 13 i 16) wydając 32 decyzje, przy czym termin realizacji niektórych z nich był wielokrotnie przedłużany (np. termin wykonania decyzji z dnia 6 kwietnia 2006 r. przedłużano 8 krotnie). Szereg nieprawidłowości w zakresie stanu higieniczno-sanitarnego skontrolowanych pomieszczeń PPIS stwierdził również w toku kontroli przeprowadzonej na zlecenie NIK w maju i czerwcu 2009 r. Nieprawidłowości te dotyczyły m.in.: złego stanu sanitarno-technicznego łazienki ogólnodostępnej dla pacjentów (na Oddziale Chirurgii Ogólnej i Przewodu Pokarmowego); uszkodzonej wykładziny podłogowej i powłoki malarskiej grzejników, złego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitów (Blok Operacyjny, Oddział Anestezjologii i Intensywnej Opieki Medycznej oraz Szpitalny Oddział Ratunkowy – „SOR”). W toku ww. kontroli, PPIS m.in. nałożył na pielęgniarkę oddziałową (Oddziału Urazowo-Ortopedycznego) mandat karny w wysokości 100 zł (za naruszenie wymogów określonych w *art. 11 ust. 2 pkt 3 oraz art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi – Dz. U. Nr 234, poz. 1570*) i wydał decyzję nakazującą Szpitalowi usunięcie 28 uchybień i nieprawidłowości stwierdzonych w pomieszczeniach 7 oddziałów.

6. Kontrola NIK wykazała, że SOR nie został jeszcze w pełni dostosowany do wymogów określonych *rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 15 marca 2007 r. w*

sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego - Dz. U. Nr 55, poz. 365 (Szpital posiada i realizuje program dostosowawczy administrowanych obiektów do wymogów aktualnie obowiązujących przepisów). Kontrola NIK wykazała m.in., że: dojście dla pieszych nie było wystarczająco oznakowane; droga wyjazdowa z SOR nie posiadała wydzielonego pasa ruchu przeznaczonego dla pieszych korzystających z tej drogi (chodnika przy tej drodze nie było); dwa niezależne zejścia (ze skarpy obok wejścia głównego do Szpitala) uniemożliwiały dojście do SOR osobom niepełnosprawnym, ponieważ 15 stopniowe schody nie posiadały pochylni dla wózków inwalidzkich, a poza tym na jezdni przy zejściu z tych schodów nie wyznaczono przejścia dla pieszych. SOR nie posiadał bezkolizyjnej (wydzielonej z ogólnodostępnych traktów szpitalnych) odrębnej komunikacji z usytuowanymi na innych kondygnacjach oddziałami: Anestezjologii i Intensywnej Terapii (kondygnacja VI), Blokiem Operacyjnym (kondygnacja IV) i Pracownią Diagnostyki Obrazowej (kondygnacja III). Żadnego z 6 dźwigów osobowych eksploatowanych w budynku głównym, nie dostosowano jeszcze do potrzeb osób niepełnosprawnych (a w tym właśnie budynku, poczynając od 6 do 11 kondygnacji, zlokalizowana była większość tzw. oddziałów łóżkowych Szpitala).

NIK stwierdziła również, że informacje zamieszczone na tablicach informacyjno-kierunkowych miały różne treści, które dezinformowały osoby udające się do SOR, Izby Przyjęć i do innych oddziałów szpitalnych. Na 4 tablicach usytuowanych przed i w budynku głównym zamieszczono następujące różne napisy: „Oddział Przyjęć. Pomoc Doraźna”; „Izba Przyjęć. Szpitalny Oddział Ratunkowy”; „Oddział Ratunkowy. Izba Przyjęć” oraz „Szpitalny Oddział Ratunkowy. Izba Przyjęć”.

7. Kontrola wydatków poniesionych w okresie objętym kontrolą na remonty wykazała, że nakłady zaplanowane na te roboty, nie zapewniły realizacji zadań związanych z utrzymaniem budynków we właściwym stanie użytkowo-technicznym i przeciwpożarowym. W planach finansowych Szpitala na lata 2006-2008 na remonty zaplanowano, odpowiednio: 1.666,7 tys. zł (1,9% kosztów całkowitych); 1.325,0 tys. zł (1,4%) i 1.206,0 tys. zł (1,2%), a wykonano odpowiednio: 1.695,3 tys. zł; 1.123,3 tys. zł i 1.745,4 tys. zł.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi oraz uwzględniając dodatkowe wyjaśnienia i informacje Pana Dyrektora o usunięciu już niektórych ze stwierdzonych nieprawidłowości (złożone w trybie *art. 59 ust. 2 ustawy o NIK*, które wpłynęły do Delegatury w dniu 20 lipca 2009 r.), Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie stosownych działań mających na celu:

- 1) niezwłoczne usunięcie zagrożenia wynikającego z niedostosowania budynku głównego przy ul. Poznańskiej 79 oraz budynku głównego i pawilonu zakaźnego przy ul. Toruńskiej 7 do warunków ewakuacji wymaganych przepisami przeciwpożarowymi,*
- 2) bezzwłoczne realizowanie zaleceń pokontrolnych wydawanych przez Straż Pożarną i PPIS,*
- 3) bieżącą aktualizację instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla obiektów szpitalnych,*
- 4) systematyczne przeprowadzanie kontroli okresowych obiektów budowlanych Szpitala oraz prowadzenie dokumentacji dotyczącej utrzymania obiektów budowlanych, w sposób określony przepisami szczegółowymi,*
- 5) bieżące usuwanie nieprawidłowości dotyczących stanu technicznego obiektów Szpitala, stwierdzanych w toku kontroli okresowych,*
- 6) rzetelne dokonywanie i dokumentowanie przeglądów konserwacyjnych dźwigów, niezwłoczne usuwanie stwierdzonych usterek oraz dostosowanie wytypowanych w budynku głównym przy ul. Poznańskiej 79 wind osobowych, do potrzeb osób niepełnosprawnych.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu – działając na podstawie *art. 62 ust. 1 ustawy o NIK* – oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków lub o działaniach podjętych w celu ich realizacji albo o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Na mocy postanowień *art. 61 ust. 1 ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie dyrektorowi Delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z postanowieniami *art. 62 ust. 2 ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.